

Biologisk mångfald

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om behovet av att utvärdera viltförvaltningsdelegationernas arbete i syfte att säkerställa det regionala inflytandet och tillkännager detta för regeringen. Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden som rör bl.a. bevarande av biologisk mångfald, handel med hotade djurarter och förvaltning av rovdjur, säl och skarv.

Ett antal yrkanden tar upp samma eller i princip samma frågor som har behandlats tidigare under mandatperioden, och dessa förslag behandlas därför förenklat i ett separat avsnitt.

I betänkandet finns åtta reservationer (S, M, SD, MP, V, L, KD).

Behandlade förslag

Cirka 60 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Övergripande frågor om biologisk mångfald.....	6
Rovdjurspolitik.....	12
Handel med produkter av lejon	22
Motioner som bereds förenklat.....	25
Reservationer	26
1. Biologisk mångfald och invasiva arter, punkt 1 (M, SD)	26
2. Biologisk mångfald och invasiva arter, punkt 1 (L)	26
3. Art- och habitatdirektivet, punkt 2 (SD, KD)	27
4. Utvärdering av viltförvaltningsdelegationerna, punkt 4 (S, MP, V).....	28
5. Viltförvaltningsdelegationernas beslutanderätt, punkt 5 (M)	29
6. Regional rovdjursförvaltning, punkt 6 (M, SD).....	30
7. Rättsliga frågor, punkt 7 (SD)	30
8. Rättsliga frågor, punkt 7 (KD).....	31
Särskilda yttranden	32
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (M).....	32
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (SD)	32
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (C).....	32
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (L).....	32
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (KD).....	33
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	34
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	34
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	41

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Biologisk mångfald och invasiva arter

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23,

2017/18:3313 av Boriana Åberg (M) och

2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 1 (M, SD)

Reservation 2 (L)

2. Art- och habitatdirektivet

Riksdagen avslår motion

2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 3 (SD, KD)

3. Mål för rovdjurspolitiken

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:275 av Per-Ingvar Johnsson och Staffan Danielsson (båda C) yrkande 1,

2017/18:1680 av Jan Lindholm (MP) yrkandena 1 och 3,

2017/18:2812 av Lars Beckman (M) och

2017/18:2813 av Lars Beckman m.fl. (M).

4. Utvärdering av viltförvaltningsdelegationerna

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om behovet av att utvärdera viltförvaltningsdelegationernas arbete i syfte att säkerställa det regionala inflytandet och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 7,

2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 13 och 14 samt

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 75 och

avslår motion

2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) yrkande 2.

Reservation 4 (S, MP, V)

5. Viltförvaltningsdelegationernas beslutanderätt

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 6 och

2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) yrkande 1.

Reservation 5 (M)

6. Regional rovdjursförvaltning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 5 och
2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C)
yrkande 4.

Reservation 6 (M, SD)

7. Rättsliga frågor

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:881 av Adam Marttinen m.fl. (SD, -) yrkande 12,
2017/18:966 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C),
2017/18:1680 av Jan Lindholm (MP) yrkande 2 och
2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (KD)

8. Handel med produkter av lejon

Riksdagen avslår motion

2017/18:3007 av Sofia Arkelsten (M) yrkandena 1–8.

9. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 15 februari 2018

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Cassandra Sundin (SD) och Lars-Axel Nordell (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 63 motionsyrkanden om biologisk mångfald från den allmänna motionstiden 2017. Motionsyrkandena tar bl.a. upp frågor om bevarande av biologisk mångfald, handel med hotade djurarter och förvaltning av skyddade arter, såsom varg, björn, säl och skarv.

Utskottet föreslår ett tillkännagivande om viltförvaltningsdelegationerna med anledning av motionsförslagen. Regeringen uppmanas att utvärdera viltförvaltningsdelegationernas arbete i syfte att säkerställa det regionala inflytandet.

Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden. Ett antal yrkanden tar upp samma eller i princip samma frågor som har behandlats tidigare under mandatperioden, och dessa förslag behandlas därför förenklat i ett separat avsnitt.

Betänkandet innehåller åtta reservationer (S, M, SD, MP, V, L, KD).

Utskottets överväganden

Övergripande frågor om biologisk mångfald

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om arbete med biologisk mångfald, arbete mot invasiva arter och om förändring av art- och habitatdirektivet.

Jämför reservation 1 (M, SD), 2 (L) och 3 (SD, KD).

Motionerna

I partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23 uppmärksammas att allt fler arter hotas av utrotning. Motionärerna anför att hotade växter och djur bör skyddas genom stark lagstiftning. Vidare anføres att Artdatabankens arbete ska främjas och att det ska involvera allmänheten. Slutligen framhålls att den mest värdefulla naturen måste skyddas och restaureras och att invasiva främmande arter behöver bekämpas. Även i kommittémotion 2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 1 påtalas att förekomsten av invasiva främmande arter behöver motverkas.

I motion 2017/18:3313 av Boriana Åberg (M) anges att jordbruket i Sverige i allt större omfattning bedrivs storskaligt och att det medför att livsmiljöer för småviltet minskar. Enligt motionären behövs därför fler instrument för både jordbrukare och jägare att använda så att de kan ge bättre förutsättningar för småviltet.

I motion 2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 påpekas att det krävs enhällighet i EU:s ministerråd för att man ska kunna förändra vilka djur- och växtarter som har strikt skydd enligt art- och habitatdirektivet. Motionärerna anser att Sverige ska verka för att det ska bli lättare att omklassa arter i takt med att populationerna växer eller krymper. Motionärerna anser även att Sverige ska verka för att det införs processuella regler i direktivet som ska gälla för prövning av beslut som berörs av direktivets bestämmelser.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

I betänkande 2014/15:MJU12 Naturvård och biologisk mångfald välkomnade utskottet regeringens arbete för att främja biologisk mångfald. Utskottet instämde i regeringens bedömning att det är angeläget att arbetet bedrivs såväl nationellt som inom EU och internationellt. Utskottet påpekade att den allmänt hållna strategin för biologisk mångfald (se prop. 2013/14:141, bet. 2013/14:MJU27, rskr. 2013/14:359) behöver fyllas med konkreta åtgärder. Utskottet underströk därför i ett tillkännagivande till regeringen vikten av att

arbetet med biologisk mångfald stärks och att konkreta åtgärder vidtas. I regeringens skrivelse om riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2015/16:75) våren 2016 slutredovisade regeringen riksdagens tillkännagivande om biologisk mångfald. Regeringen anförde att man har anvisat kraftigt ökade medel till anslagen 1:3 Åtgärder för värdefull natur och 1:14 Skydd av värdefull natur. Utskottet framförde inte någon annan åsikt i beredningen av skrivelsen (bet. 2015/16:KU21, rskr. 2015/16:275).

En halvtidsöversyn av EU:s strategi för biologisk mångfald till 2020 genomfördes under 2015 parallellt med en utvärdering av art- och habitatdirektivet 92/43 och fågeldirektivet 2009/147 (gemensamt benämnda naturvårdsdirektiven). Översynen visade att direktiven är ändamålsenliga men att genomförandet behöver förbättras (Fitness Check of the EU Nature Legislation [Birds and Habitats Directives], EU-kommissionen, den 16 december 2016). Som ett resultat av översynen har EU-kommissionen presenterat en handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet. Handlingsplanen syftar till att snabbt förbättra genomförandet av naturvårdsdirektiven och att uppnå EU:s strategi för biologisk mångfald till 2020.

I budgetpropositionen för 2018 (2017/18:1 utg.omr. 20) framhåller regeringen att Sverige ska ha en hög ambition i arbetet med biologisk mångfald och ekosystemtjänster nationellt, internationellt och inom EU. Regeringen bedömer att det även i fortsättningen krävs kraftfulla åtgärder för att nå miljö kvalitetsmålen som omfattar naturvård, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Regeringen lyfter bl.a. fram satsningarna för att bevara skyddsvärda skogar, för att restaurera och anlägga våtmarker och för att införa bevarandeåtgärder i marina skyddade områden med avseende på fiske.

Regeringen beslutade den 18 maj 2017 att fastställa en s.k. kontrollstation om etappmål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (M2017/01284/Nm). Kontrollstationen har publicerats i en departementsskrivelse (Ds 2017:32). Kontrollstationens syfte var att analysera utvecklingen i förhållande till de tio etappmål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster som regeringen beslutade om 2012 och 2014. Analysen visar att viktiga insatser för att nå målen har genomförts och fortfarande pågår men att kompletterande insatser är nödvändiga för att nå etappmålen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Utöver dessa etappmål avser regeringen att återkomma i fråga om att ta fram ytterligare etappmål och genomföra insatser för att nå miljömålen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

När det gäller frågan om förstärkt artskyddslagstiftning kan följande redovisas. I departementsskrivelsen om kontrollstationen framförs att regeringen tidigare har aviserat att en särskild utredare borde få i uppdrag att se över artskyddsförordningen och angränsande regelverk på artskyddsområdet. Syftet skulle vara att efter en översyn föreslå dels en lättöverskådlig och samlad artskyddslagstiftning, dels enskilda bestämmelser som på ett bättre sätt än i dag tillvaratar nationella och internationella

skyddsintressen samtidigt som de är väl avpassade för praktisk tillämpning. Frågan om huruvida en översyn av artskyddsförordningen ska genomföras bereds i Regeringskansliet.

När det gäller Artdatabanken anför regeringen i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 23) att Artdatabankens verksamhet har stor betydelse för svenskt naturvårdsarbete. Den information om arter m.m. som tas fram är central för att uppnå berörda miljökvalitetsmål. Utskottet har erfarit att Artdatabanken driver och utvecklar Artportalen på uppdrag av Naturvårdsverket. I Artportalen kan allmänheten rapportera fynd av olika arter.

Av regleringsbrevet för budgetåret 2018 för Sveriges lantbruksuniversitet inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel framgår att av lantbruksuniversitetets anslag ska minst 83 200 000 kronor användas till den verksamhet som bedrivs vid Artdatabanken. Av dessa ska minst 70 000 000 kronor användas för verksamhet med anknytning till Svenska artprojektet, innefattande taxonomisk forskning och inventering av dåligt kända arter, kunskapsspridning, projektadministration, information och kommunikation samt för stöd till biologiska samlingar vid svenska museer och institutioner.

Frågan om invasiva främmande arter behandlades utförligt i betänkande 2016/17:MJU8. Utöver vad utskottet anförde där kan framhållas att Naturvårdsverket 2016 lämnade ett förslag till en ny svensk förordning, ändringar av vissa befintliga förordningar samt andra åtgärder om invasiva främmande arter (NV-02066-15). Förslaget fokuserar på svenska regler och åtgärder för att förebygga introduktion samt förhindra spridning av invasiva främmande arter och kompletterar EU-förordningen 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Naturvårdsverket föreslår också vilka myndigheter som bör ha ansvar för olika uppgifter inom området som att exempelvis ta fram handlingsplaner, genomföra bekämpningsåtgärder och rapportera till EU-kommissionen. Naturvårdsverket ger även förslag som rör arbetet med att upprätta en nationell förteckning över invasiva främmande arter. Dessutom ges förslag på nödvändiga förändringar i svensk lagstiftning. Naturvårdsverkets förslag remitterades av regeringen under våren 2016. Remissvar har lämnats från berörda instanser, och ett lagförslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

När det gäller frågan om den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet kan noteras att Jordbruksverket tillsammans med Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten sedan 1996 löpande utvärderar hur EU:s gemensamma jordbrukspolitik påverkar miljön i Sverige. I samarbetet ingår också representanter för länsstyrelserna. Syftet med utvärderingen är att göra analyser av jordbrukspolitikens effekter på miljön och ta fram olika framtidsscenarier för att kunna se möjligheter till förbättringar.

I budgetpropositionen för 2018 (2017/18:1 utg.omr. 20) påtalar regeringen att den negativa trenden för odlingslandskapets arter och naturtyper inte bryts trots omfattande miljöersättningar, omfattande rådgivningsverksamhet och en hög andel skyddade områden i värdefulla ängs- och betesmarker. Att jordbruk läggs ned och att det öppna landskapet växer igen innebär stora utmaningar för odlingslandskapets biologiska mångfald. Jordbruksverket arbetar därför med att ta fram en strategi för att bevara odlingslandskapets biologiska mångfald. Arbetet sker i samverkan med Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna. Strategin ska bidra till bättre samordning av arbetet och skapa en gemensam långsiktig syn i fråga om vilka insatser som behövs, var de behövs och hur styrmedel bör utformas och fördelas för att ge bäst miljöeffekt och samtidigt accepteras av lantbrukarna. Enligt uppgift från Jordbruksverket väntas strategin för att bevara odlingslandskapets biologiska mångfald bli klar under det första halvåret 2018.

Frågan om att förändra art- och habitatdirektivet har behandlats av utskottet vid ett flertal tillfällen under mandatperioden (bet. 2014/15:MJU12, 2016/17:MJU8, 2016/17:MJU16 och 2016/17:KU21). Som ovan nämnts initierade EU-kommissionen 2014 en utvärdering av EU:s naturvårdsdirektiv, med vilket avses art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Utvärderingen inbegrep frågeställningar om huruvida direktivens mål har uppnåtts, om direktiven är kostnadseffektiva, om de överensstämmer med annan EU-lagstiftning och om de fortfarande behövs. Utvärderingen omfattade även frågan om huruvida målen för direktiven på ett tydligt sätt bättre uppnås på EU-nivå än på nationell nivå.

Miljö- och jordbruksutskottet framhöll i betänkande 2014/15:MJU12 Naturvård och biologisk mångfald i april 2015 att det naturvårdsarbete som bedrivs inom EU genom naturvårdsdirektiven är angeläget för att bevara livsmiljöer och vilda djur och växter inom EU samt för att säkerställa att EU lever upp till internationella åtaganden på området. Vidare betonades att direktiven även är en viktig ram för de åtgärder som genomförs för hotade arters bevarande i Sverige. Utskottet anförde dock samtidigt att viltförvaltningen behöver decentraliseras ytterligare, från europeisk nivå till nationell nivå och från nationell nivå till regional nivå, samt att regelverket för skydd av värdefulla miljöer och arter i EU bör anpassas efter de olika nationella förutsättningarna. Utskottet uppmanade därför regeringen att inom EU verka för att förändra art- och habitatdirektivet så att klassificeringen av hotade djur och växter i högre grad kan avgöras i Sverige.

Kommissionen publicerade i december 2016 utvärderingen av naturvårdsdirektiven. I utvärderingen drog kommissionen slutsatsen att naturvårdsdirektiven fortfarande är mycket relevanta och ändamålsenliga. Kommissionen drog samtidigt slutsatsen att genomförandet av naturvårdsdirektiven behöver förbättras väsentligt i medlemsstaterna för att direktivens mål ska uppnås fullt ut. För att kunna leverera konkreta resultat för natur, människor och ekonomin inom hela EU behöver genomförandet

förbättras i nära samarbete med lokala myndigheter och med olika aktörer i medlemsstaterna. EU:s kommissionär för miljö-, havs- och fiskerifrågor konstaterade i detta sammanhang att naturvårdsdirektiven inte kommer att öppnas för översyn.

I april 2017 presenterade EU-kommissionen ett meddelande om en handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet, KOM(2017) 198. Handlingsplanen syftar till att förbättra genomförandet av naturvårdsdirektiven och påskynda uppnåendet av målen inom EU:s strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster 2011–2020. Den 15 juni 2017 överlade utskottet med miljöministern om den svenska ståndpunkten beträffande handlingsplanen inför EU:s rådsmöte om miljöfrågor den 19 juni 2017 (prot. 2016/17:41). Överläggningen resulterade i följande ståndpunkt.

Regeringen kan ställa sig bakom förslaget till rådsslutsatser. Regeringen ser att det är viktigt att EU:s miljölagstiftning får genomslagskraft och att den genomförs på ett likvärdigt sätt inom unionen. Regeringen välkomnar kommissionens satsning för att naturvårdsdirektivens mål uppfylls inom EU.

Regeringen välkomnar att kommissionens handlingsplan ytterligare stärker decentraliseringen av genomförandet från europeisk nivå till nationell- och regional nivå. Skyddet av värdefulla miljöer och arter i EU bör anpassas efter de olika nationella förutsättningarna genom ökad förankring och acceptans i lokalsamhällen.

Det är regeringens uppfattning att synergier mellan naturvårdsdirektiven och andra politikområden, bl.a. den gemensamma jordbrukspolitiken är viktiga. Resultat- och värdebaserade ersättningar till brukarna har potential att öka måluppfyllelsen av naturvårdsdirektiven. Regeringen välkomnar samtidigt satsningar inom EU för att stärka den gröna infrastrukturen mellan Natura2000-områden.

Vid EU-nämndens sammanträde den 16 juni 2017 fick regeringen mandat att föra fram denna ståndpunkt på miljörådet (EU-nämndens prot. 2016/17:43).

Slutligen kan redovisas att Europaparlamentet i november 2017 antog en resolution om ovannämnda handlingsplan. I resolutionen välkomnas handlingsplanen, och Europaparlamentet begär att naturvårdsdirektiven ska genomföras fullständigt. Parlamentet noterar även den flexibilitet som direktiven ger. Samtidigt uppmanar parlamentet EU-kommissionen att ta fram en utvärderingsmetod som gör det möjligt att ändra skyddsstatusen för arter i vissa regioner när gynnsam bevarandestatus har uppnåtts.

I svar på de skriftliga frågorna 2017/18:337 den 14 december 2017 och 2017/18:440 den 22 december 2017 samt i interpellationssvaret 2017/18:230 konstaterar miljöministern att Europaparlamentets resolution inte ändrar det strikta skydd som gäller för vargen och att regeringen betraktar möjligheten att ändra vargens status inom EU-lagstiftningen som utesluten inom överskådlig tid.

När det gäller frågan om processuella bestämmelser kan noteras att art- och habitatdirektivet inte reglerar den typen av frågor. I FN:s konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen) regleras däremot allmänhetens rätt att ta del av miljöinformation som finns hos

myndigheter, allmänhetens rätt att delta i beslutsprocesser om miljön och allmänhetens rätt att få tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Miljöministern framhåller i svar på fråga 2016/17:1572 den 21 juni 2017 att regeringen i syfte att få till stånd en snabbare, effektivare och mer likvärdig beslutsprocess har infört ett skyndsamhetskrav för handläggning av mål i domstol om jakt efter de stora rovdjuret och för myndigheternas handläggning av ärenden om jakt efter arter som skyddas av art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Regeringen har även infört en ordning som innebär att överklaganden av beslut om jakt efter stora rovdjur prövas av en och samma domstol, Förvaltningsrätten i Luleå. För att eventuella överklaganden ska kunna överprövas innan jakttiden för varg startar har regeringen dessutom infört en ordning som innebär att beslut om licensjakt på varg som huvudregel får fattas senast den 1 oktober. Miljöministern konstaterade att 2017 års licensjakt genomfördes som planerat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att Sverige ska ha en hög ambition i arbetet med biologisk mångfald såväl nationellt som internationellt. Därmed välkomnar utskottet de satsningar som regeringen gör för att nå miljökvalitetsmålen som omfattar biologisk mångfald och ekosystemtjänster, såsom exempelvis satsningarna på att bevara skyddsvärda skogar, restaurera och anlägga våtmarker samt införa bevarandeåtgärder i marina skyddade områden. Vad gäller arbetet mot invasiva främmande arter konstaterar utskottet att Naturvårdsverket har tagit fram förslag till svenska regler som ska förhindra spridning av sådana arter och att regeringen för närvarande bereder en proposition mot bakgrund av verkets förslag. Med det anförda anser utskottet att motionerna 2017/18:2820 (L) yrkande 23, 2017/18:3313 (M) och 2017/18:3354 (M) yrkande 1 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Frågan om att Sverige ska verka för att förändra art- och habitatdirektivet har som ovan redovisats behandlats av utskottet under ett flertal tillfällen under mandatperioden. Utskottet har framhållit art- och habitatdirektivets betydelse för bevarandet av biologisk mångfald inom EU men samtidigt påpekat att skyddet av värdefulla miljöer och arter i EU bör anpassas efter de olika nationella förutsättningarna genom ökad förankring regionalt och lokalt. Utskottet förutsätter att regeringen även i fortsättningen har denna inriktning i arbetet med att genomföra art- och habitatdirektivet fullt ut inom ramen för EU:s strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. När det gäller förslaget om att införa processuella bestämmelser i art- och habitatdirektivet ser utskottet inte skäl att begränsa den nationella kompetensen på det sätt som föreslås. Vidare kan konstateras att regeringen har infört ett flertal åtgärder för att få en snabbare och mer likvärdig beslutsprocess när det gäller jakt efter arter som skyddas i art- och habitatdirektivet. Mot bakgrund av det anförda avstyrks motion 2017/18:3425 (KD) yrkande 1.

Rovdjurspolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller motioner om att viltförvaltningsdelegationernas arbete ska utvärderas i syfte att säkerställa det regionala inflytandet i viltförvaltningen.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om rovdjurspolitik.

Jämför reservation 4 (S, MP, V), 5 (M), 6 (M, SD), 7 (SD) och 8 (KD).

Motionerna

Mål för rovdjurspolitiken

Ett antal motioner rör målen för rovdjurspolitiken. Enligt motion 2017/18:1680 av Jan Lindholm (MP) yrkande 1 bör riksdagen vägleda viltförvaltningsdelegationerna genom att fastställa att vargstammen ska vara livskraftig och genetiskt frisk. Vidare bör Naturvårdsverket få ett uppdrag att utveckla förvaltningsformer och regelverk som gör att EU:s art- och habitatdirektiv följs i praktiken (yrkande 3).

Enligt motion 2017/18:275 av Per-Ingvar Johnsson och Staffan Danielsson (båda C) yrkande 1 ska regeringen se till att riksdagens beslut om mål för referensvärde för vargstammen på 170–270 vargar ska tillämpas.

I motion 2017/18:2813 av Lars Beckman m.fl. (M) framförs uppfattningen att riksdagen har satt upp som mål att antalet vargar i Sverige bör vara 170–270 individer. Grundat på den uppfattningen anser motionärerna att regeringen ska se till att det inte finns fler vargar än så i Sverige. I motion 2017/18:2812 av Lars Beckman (M) efterlyses att de statliga myndigheterna ska följa de mål som Sveriges riksdag har satt upp för antalet rovdjur i Sverige och att vargstammen därmed bör minskas där den är som tätast.

Regional rovdjursförvaltning

Ett antal motioner tar upp frågor om viltförvaltningsdelegationerna. Enligt kommittémotion 2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 13 behövs en decentraliserad och regional viltförvaltning. Vidare förordas att viltförvaltningsdelegationernas arbete ska utvärderas (yrkande 14). Motionärerna anför att ett av de grundläggande syftena med viltförvaltningsdelegationerna var att ge lantbrukare och jägare mer inflytande i de regionala förvaltningsplanerna. Regeringen har ändrat balansen i delegationerna och tillsatt fler ledamöter från naturvårdsorganisationer och natur- och ekoturismföretag utan att en nödvändig utvärdering genomförts dessförinnan. Även i kommittémotionerna 2017/18:3855 av Eskil Erlandsson

m.fl. (C) yrkande 75 och 2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 7 efterlyses en utvärdering av viltförvaltningsdelegationernas arbete för att säkerställa det regionala inflytandet.

Enligt kommittémotion 2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 6 bör regeringen förändra viltförvaltningsdelegationernas mandat, beslutanderätt, befogenheter och sammansättning. Motionärerna anser att viltförvaltningsdelegationerna måste kunna fatta beslut och inte bara ska fungera som rådgivande instans åt landshövdingen. De ska ha både befogenhet och förmåga att kunna fatta beslut om skydds- och licensjakt, i syfte att både värna viltstammarnas gynnsamma bevarandestatus och ta hänsyn till socioekonomiska aspekter. På liknande sätt anförs i motion 2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) yrkande 1 och 2 att viltförvaltningsdelegationerna i praktiken har lågt inflytande över de beslut som fattas i länet eller viltförvaltningsområdet. Den regionala förvaltningen behöver därför förstärkas och förordningen förtydligas. Förvaltningen behöver också utvärderas löpande inte bara i förhållande till gynnsam bevarandestatus utan med ett helhetsperspektiv som också analyserar de socioekonomiska konsekvenserna.

I motion 2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) yrkande 4 föreslås att de länsvisa miniminivåerna för minsta antal föryngringar av vissa rovdjur tas bort och i stället ersätts med gemensamma miniminivåer för varje förvaltningsområde.

Enligt kommittémotion 2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 5 bör regeringen ge länsstyrelserna i uppdrag att agera förebyggande för att minska antalet rovdjursangrepp.

Rättsliga frågor

Enligt motion 2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 bör regeringen snarast lägga fram ett förslag till instansordning för skydds- och licensjakt efter rovdjur, där eventuell prövning endast sker i en domstol. Trots att regeringen under våren 2016 förändrade jaktförordningen för att skapa en snabbare instansordning kan den nuvarande prövningen ske i upp till fyra instanser.

Enligt kommittémotion 2017/18:881 av Adam Marttinen m.fl. (SD, -) yrkande 12 bör man tillåta fler patroner vid björnjakt med halvautomatiskt vapen. Vid jakt på björn får halvautomatiska vapen användas endast om de kan laddas med maximalt två patroner i magasin och ett i patronläget. Flera dödsfall och andra incidenter har enligt motionärerna inträffat de senaste decennierna vid möte med björnar. På liknande sätt anförs i motion 2017/18:966 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) att det vid björnjakt ska vara tillåtet att ha maximalt fem skott i jaktvapnets magasin i syfte att bidra till en enklare regeltillämpning och säkrare jakt.

I motion 2017/18:1680 av Jan Lindholm (MP) yrkande 2 påtalas att det är ett stort problem att hälften av de vargar som årligen dör gör det på grund av

tjuvjakt. För att ändra på det efterlyser motionären mer resurser och en strängare lagstiftning på området.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Mål för rovdjurspolitiken

I december 2013 godkände riksdagen regeringens förslag till ett övergripande och långsiktigt mål för rovdjurspolitiken. Riksdagen godkände även bl.a. ett mål för vargstammen i Sverige (prop. 2012/13:191, bet. 2013/14:MJU7, rskr. 2013/14:99). Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas.

Det mål för vargstammen som godkändes innebär att vargens referensvärde för gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen ska fastställas av Naturvårdsverket i intervallet 170–270 individer och att vargens referensvärde för gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet ska vara hela Sverige, förutom den alpina regionen och Gotlands län. Målet innebär vidare att vargstammens koncentration ska minskas där den är som tätast, att vargens förekomst i renskötselområdet i huvudsak ska begränsas till de områden där den gör minst skada och att vargens förekomst i län med fäbodbruk, intensiv fårskötsel eller skärgårdar i huvudsak ska begränsas till de områden där den gör minst skada.

I propositionen redovisades att Naturvårdsverket, efter riksdagens behandling av frågan, skulle slutföra rapporteringen av gynnsam bevarandestatus enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet och ange var referensvärdet låg inom de föreslagna intervallen. Naturvårdsverket rapporterade i december 2013 till EU enligt art- och habitatdirektivet vilka referensvärden för gynnsam bevarandestatus som skulle upprätthållas för de stora rovdjuren (NV-09661-12). Verkets ställningstagande innebar att referensvärdet för populationsstorlek för varg skulle vara 270 individer i Sverige. Antalet vargar fick således inte underskrida detta värde. Det bör noteras att ett referensvärde för populationsstorlek utgör ett minimum och inte ett maximum för antalet individer.

Som utskottet tidigare har återgett (bet. 2015/16:MJU11) redovisade Naturvårdsverket i oktober och november 2015 sina slutsatser av ett regeringsuppdrag att utifrån ett brett vetenskapligt underlag uppdatera den befintliga sårbarhetsanalysen för varg och med den som grund utreda vad som krävs för att vargpopulationen i Sverige ska anses ha en gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet. Av redovisningen (dnr NV-02945-15) framgår bl.a. följande. Forskargrupperna har kommit fram till ett referensvärde för varg på minst 300 vargar i Sverige under förutsättning att minst en varg vandrar in och reproducerar sig åtminstone vart femte år. Naturvårdsverket bedömer att om detta uppfylls så har vargen gynnsam bevarandestatus i enlighet med art- och habitatdirektivet eftersom verket

bedömer att övriga kriterier är uppfyllda. Enligt Miljö- och energidepartementet motiverade Naturvårdsverkets redovisning inte några åtgärder.

När det gäller antalet vargar beräknades enligt uppgift från Naturvårdsverket det totala antalet vargar i Skandinavien under inventeringsperioden (den 1 oktober–31 mars) 2016/17 till cirka 430 individer, inklusive de vargar som dött under samma period. Osäkerhetsfaktorn (konfidensintervallet) ligger mellan 340 och 559 vargar. I Sverige beräknas antalet vargar till ca 355 vargar med ett konfidensintervall mellan 281 och 461. I den beräkningen tas ingen hänsyn till naturlig dödlighet, illegal jakt eller de vargar som fällts via licens- och skydds jakt under inventeringsperioden.

Miljöministern framhöll i svaret på fråga 2017/18:146 den 1 november 2017 att riksdagen har beslutat om en adaptiv förvaltning av rovdjuren, vilket innebär att förvaltningen av rovdjuren ska utformas på ett sätt som kan ta hänsyn till nya eller förändrade förhållanden för att nå det övergripande och långsiktiga målet om att vargen ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållningen inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas. Miljöministern betonade att om det i framtiden skulle visa sig att vargen inte har gynnsam bevarandestatus, måste Sverige vidta åtgärder för att inte bryta mot art- och habitatdirektivet.

När det gäller frågan om att minska vargstammens koncentration där den är som tätast framhöll miljöministern i interpellation 2017/18:251 den 20 december 2017 att Naturvårdsverket har det övergripande nationella ansvaret för rovdjursförvaltningen. Verket har delegerat rätten att besluta om vargjakt till berörda länsstyrelser. Regeringen planerar inte att föreslå några ändringar i ansvarsordningen avseende vargjakt. Ministern betonade att regeringen inte kan ha några synpunkter på länsstyrelsernas bedömning i ärenden om skydds jakt och licens jakt på varg.

Regional rovdjursförvaltning

När det gäller viltförvaltningsdelegationerna kan inledningsvis redovisas att enligt förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion ska det inom varje länsstyrelse finnas en viltförvaltningsdelegation, vars specifika uppgifter framgår av förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer. Viltförvaltningsdelegationen är ett organ inom länsstyrelsen för samverkan i frågor som rör länets viltförvaltning och i vilket det sitter representanter för de politiska partierna och olika intressen. Delegationen beslutar om de övergripande riktlinjerna inom länet för bl.a. viltförvaltningen, licens- och skydds jakt samt bidrag och ersättningar enligt viltskadeförordningen (2001:724). Delegationen prövar även frågor om godkännande av förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, lo, varg och järv i länet som ska lämnas till samverkansråden.

I betänkande 2014/15: MJU12 Naturvård och biologisk mångfald riktade miljö- och jordbruksutskottet ett tillkännagivande till regeringen om att rovdjursförvaltningens nuvarande regionala förankring och viltförvaltningsdelegationerna skulle förstärkas. Utskottet anförde att den regionala rovdjursförvaltningen även i fortsättningen skulle vara kopplad till länen och att en del beslutsmakt hade flyttats över till viltförvaltningsdelegationerna i och med införandet av dessa organ. Utskottet konstaterade dock att delegationerna hade beslutanderätt i övergripande frågor om viltförvaltningen, men att det inte var tydligt definierat vad dessa övergripande frågor innebar. Utskottet ansåg därför att det borde göras en översyn av huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt samt om möjligt förstärka deras befogenheter som ett steg i arbetet med decentralisering och delegering av beslut.

I regeringens skrivelse om riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2016/17:75) anförde regeringen att viltförvaltningsdelegationerna har utvärderats. En webbenkät har skickats till alla delegater i länens viltförvaltningsdelegationer, och skrivelser har skickats till alla länsstyrelser för att inhämta deras synpunkter. Därutöver har möten genomförts med organisationer som ingår i delegationerna. Den 23 februari 2017 beslutade regeringen om en ändring i förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer som innebär att miljö- och naturvårdsorganisationerna företräds av ytterligare en ledamot och natur- och ekoturismföretagen av en ledamot. Regeringen ansåg att tillkännagivandet därmed var slutbehandlat. Utskottet instämde dock inte i den bedömningen när den aktuella skrivelsen behandlades (bet. 2016/17: KU21), utan vidhöll att det borde göras en översyn av huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt samt om möjligt förstärka deras befogenheter.

Miljöministern framhöll följande om viltförvaltningsdelegationerna i interpellation 2016/17:399 den 4 april 2017. De regionala viltförvaltningsdelegationerna ska ta övergripande beslut och ha lokal kännedom om skog, mark och vilt. På det sättet ska de bistå de experter som fattar de mer detaljerade besluten. Regeringskansliet har utvärderat viltförvaltningsdelegationerna, bl.a. genom enkäter. Alla ledamöter och berörda länsstyrelser har haft möjlighet att lämna synpunkter på delegationernas arbete. Regeringskansliet har också hållit möten med de intresseorganisationer som är representerade i delegationerna. Av intervjuer utförda av en forskare vid Luleå tekniska universitet har framgått att i den tidigare sammansättningen av delegationerna svarade 61 procent av ledamöterna att de identifierar sig som jägare. I befolkningen i allmänhet utgör samma grupp 3 procent. Regeringen har därför beslutat att ändra förordningen om viltförvaltningsdelegationerna så att miljö- och naturvårdsorganisationerna företräds av ytterligare en ledamot och de lokala natur- och ekoturismföretagen av en ledamot. Syftet är bland annat att stärka den lokala förankringen i viltförvaltningen. Det är de regionala organen inom naturvårdsorganisationerna och naturguide-företagen som kommer att få möjlighet att

utse representanter utifrån tanken att man ska ha kunskap om det aktuella geografiska området. Ministern framhöll avslutningsvis att regeringen kommer att följa arbetet i viltförvaltningsdelegationerna och vid behov ytterligare justera olika intressens representation i delegationerna.

Även landsbygdsministern har uttalat sig i frågan (svar på skriftlig fråga 2017/18:323 den 5 december 2017). Ministern påtalade att rovdjursförvaltningen är regionaliserad. För förankring och trovärdighet inom viltförvaltningen behövs lokalt inflytande, samverkan och reell delaktighet, t.ex. så som sker genom viltförvaltningsdelegationerna. I dessa sammanhang finns möjlighet till samråd och faktiskt inflytande i myndigheternas processer. Regeringen värdesätter delegationernas roll i detta sammanhang och har nyligen stärkt det lokala inflytandet genom att utöka delegationerna med två representanter för olika lokala intressen.

När det gäller länsvisa miniminivåer för minsta antal föryngringar av björn, varg, järv och lodjur kan redovisas att av förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn framgår att rovdjursförvaltningen är indelad i tre rovdjursförvaltningsområden: norra, mellersta och södra. För varje område finns ett samverkansråd för samverkan mellan länsstyrelserna i de län som ingår i förvaltningsområdet i frågor som rör förvaltningen av de stora rovdjuret. Samverkansrådets uppgift är att till Naturvårdsverket lämna förslag till miniminivåer i rovdjursförvaltningsområdet och i vart och ett av de län som ingår i området. Naturvårdsverket fastställer sedan miniminivåerna inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.

Naturvårdsverket begärde i en skrivelse till regeringen den 4 december 2017 att regeringen ska ändra förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och förordningen (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer på så sätt att miniminivåer enbart fastställs för rovdjursförvaltningsområden och inte för län. Verket anförde att det skulle bidra till ett stärkt regionalt ansvar och mer flexibelt och resurseffektivt system samt att gynnsam bevarandestatus kan stärkas i den del som avser referensvärdet för utbredningsområde genom att spridning underlättas. Enligt uppgift bereds Naturvårdsverkets skrivelse för närvarande inom Regeringskansliet.

När det gäller det förebyggande arbetet mot rovdjursangrepp kan inledningsvis redovisas att Statens jordbruksverk i april 2015 fick i uppdrag av regeringen att sammanfatta och utvärdera den kunskap som finns om hur stora rovdjurs angrepp på tamdjur och husdjur kan förebyggas (dnr N2015/3037/FJR). Uppdraget redovisades i december 2015 i form av rapporten Åtgärder för att förebygga angrepp på tamdjur av stora rovdjur. I rapporten konstateras att förutsättningarna för betande tamdjur skiljer sig åt inom Sverige, när det gäller både förekomsten av rovdjur och storleken på besättningen och t.ex. markförhållanden, varför det är svårt att hitta en förebyggande åtgärd som passar i alla enskilda fall. Vidare konstateras att det är viktigt att löpande utveckla och anpassa förebyggande åtgärder som bedöms

ha effekt utifrån den forskning och erfarenhet som finns. Det framhålls även att det behövs en fortsatt dialog om konsekvenserna för lantbrukare samt om de samhällsekonomiska kostnader och nyttor som uppstår när rovdjur och tamdjur finns i samma område.

Av Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för varg (april 2016) framgår att ett av de fyra delmålen med vargförvaltningen är att minska omfattningen av de skador som uppstår till följd av förekomsten av rovdjur. Skador ska i första hand förebyggas och i andra hand ersättas. Vidare framgår att Naturvårdsverket finansierar kunskapscentret Viltskadecenter som arbetar med att ta fram och utvärdera förebyggande åtgärder för skador orsakade av fredat vilt. I förvaltningsplanen beskrivs åtgärder som vidtas för att nå delmålet. En åtgärd är att Naturvårdsverket avser att fortsätta att ge bidrag till länsstyrelserna för akutverksamhet så att länsstyrelsens personal kan bistå med råd och verktyg för att hantera närgångna rovdjur och förhindra skador.

Landsbygdsministern påtalade i sitt svar på skriftlig fråga 2017/18:323 den 5 december 2017 att regeringen har förbättrat möjligheten att ge ekonomiskt stöd till jordbruket till åtgärder för att förebygga och ersätta rovdjursskador. Under mandatperioden har regeringen gjort stora höjningar av anslaget 1:7 Ersättning för viltskador inom utgiftsområde 23, från drygt 30 miljoner kronor till drygt 52 miljoner kronor. För att förbättra förutsättningarna för att dessa medel får sin tänkta nytta hos enskilda jordbrukare beslutade regeringen den 23 november 2017 om en förordning som underlättar stöd till nämnda ändamål. Avsikten är att detta ska kunna bidra ytterligare i den långsiktiga förankringen av rovdjurspolitiken, dvs. minska påverkan från rovdjur för de som lever och verkar på landsbygden.

Den aktuella förordningen – förordning (2017:1254) om statligt stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn för viltskador och förebyggande av viltskador – trädde i kraft den 1 januari 2018. Länsstyrelsen kan ge stöd enligt förordningen till företag som är verksamma inom primärproduktion av jordbruksprodukter dels för åtgärder för att förebygga skador av vilt, dels som ersättning för skador av vilt.

Rättsliga frågor

När det gäller instansordningen i fråga om beslut om jakt efter rovdjur kan konstateras att Naturvårdsverket fr.o.m. den 1 april 2016 inte längre utgör en överprövningsinstans. Skälen för denna ändring var dels att korta instansordningen för att effektivisera överprövningen, dels att renodla Naturvårdsverkets roll. Som ovan har redovisats anförde miljöministern i sitt svar på fråga 2016/17:1572 den 21 juni 2017 att regeringen i syfte att få till stånd en snabbare, effektivare och mer likvärdig beslutsprocess har infört skyndsamhetskrav för handläggning av mål i domstol om jakt efter de stora rovdjuren och för myndigheternas handläggning av ärenden om jakt efter arter som skyddas av art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Regeringen har även infört en ordning som innebär att överklaganden av beslut om jakt efter

stora rovdjur prövas av en och samma domstol, Förvaltningsrätten i Luleå. För att eventuella överklaganden ska kunna överprövas innan jakttiden för varg startar har regeringen dessutom infört en ordning som innebär att beslut om licensjakt på varg som huvudregel får fattas senast den 1 oktober. Licensjakten under 2017 genomfördes enligt ministern som planerat.

Frågan om antalet tillåtna patroner vid björnjakt bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Av en promemoria från Näringsdepartementet om ändringar i jaktförordningen (N2017/04696/RS) framgår att det i dag är Naturvårdsverket som beslutar om undantag från förbudet att använda halvautomatiska vapen med en magasinskapacitet som överstiger två patroner vid björnjakt, även i de fall ansvaret för att besluta om skydds- och licensjakt efter björn har delegerats till länsstyrelsen.

I promemorian förordas att frågor om licens- och skydds jakt efter björn och frågan om björn ska få jagas med ett halvautomatiskt vapen som har en magasinskapacitet som överstiger två patroner ska prövas av en och samma myndighet. Länsstyrelsen bedöms vara lämplig att pröva frågan om magasinskapacitet vid björnjakt, och det är rimligt att förenkla hanteringen och även låta länsstyrelsen bedöma om det finns skäl att jaga björn med fler patroner än vad som följer av huvudregeln. Det föreslås därför i promemorian att länsstyrelsen i de fall då den beslutar om jakt efter björn även ska vara ansvarig för frågor om undantag från förbudet att använda vapen med en magasinskapacitet som överstiger två patroner. Detta möjliggör t.ex. att länsstyrelsen i ett beslut om licensjakt efter björn även kan bedöma om det finns skäl att besluta att jakten får bedrivas med halvautomatiska vapen som har en magasinskapacitet som överstiger två patroner.

Beslut om undantag från förbudna medel och metoder har enligt 15 b § jaktförordningen hittills kunnat fattas om det finns något sådant skäl som kan motivera beslut om skydds jakt enligt 23 a § jaktförordningen samt skäl som kan motivera jakt enligt 31 § jaktförordningen (bl.a. forskning, utbildning och viltförvaltning). Jaktförordningen medger dock inte att beslut om undantag från förbudet att använda magasin som kan laddas med mer än två patroner medges av skäl som kan motivera beslut om licensjakt enligt 23 c § jaktförordningen.

Eftersom jakt efter björn får bedrivas i form av skydds jakt eller licensjakt är det lämpligt att samma grunder som enligt art- och habitatdirektivet kan motivera jakt också är tillämpliga vid prövningen av om det finns skäl att tillåta att jakten bedrivs med halvautomatiska vapen som har en magasinskapacitet som överstiger två patroner. Det föreslås därför i promemorian att jaktförordningen ändras på så sätt att det införs en ny paragraf som anger att förutsättningarna för licensjakt ska gälla vid myndighetens prövning av om det finns skäl att medge undantag från förbudet att använda halvautomatiska vapen med en magasinskapacitet som överstiger två patroner vid jakt efter björn. Promemorian har remitterats.

När det gäller tjuvjakt har utskottet tidigare uttalat att problemet med illegal jakt och dess konsekvenser samt lämpliga åtgärder behandlas i

Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplaner, vilka i sin tur ligger till grund för den praktiska förvaltningen av rovdjursstammarna på regional nivå (bet. 2015/16:MJU11).

Av Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för varg (april 2016) framgår att både försök och förberedelse till grovt jaktbrott eller jakthäleri avseende de stora rovdjuren sedan 2011 är straffbara enligt 46 a § jaktlagen (1987:259). Detta ger polis och åklagare utökade möjligheter att i ett tidigare skede ingripa för att beivra de grova jaktbrotten. Samtliga rovdjursutredningar har framfört att samarbetet mellan länsstyrelse, polismyndighet och åklagarmyndighet behöver stärkas. Ett led i detta arbete är att en samverkansgrupp mot illegal jakt på stora rovdjur har etablerats.

Landsbygdsministern underströk i en interpellationsdebatt att han ser mycket allvarligt på illegal jakt (ip. 2016/17:453 den 19 maj 2017). Det är ett brott som kan leda till fängelsestraff, och det är rättsväsentet som ansvarar för att utreda och ingripa mot brottslig verksamhet. Naturvårdsverket har det övergripande ansvaret för att Sveriges viltförvaltningspolitik genomförs. Rovdjursförvaltningen är i sin tur regionaliserad till länsstyrelser, som förordnar jakttillsynsmän och naturvårdsvakter. Det är Polismyndigheten som utfärdar närmare föreskrifter för dessa tjänstemäns arbete. Landsbygdsministern lyfte även fram det ansvar jägarna har. Regeringen har under ett antal år gett jägarorganisationerna bidrag ur viltvårdsfonden för att bl.a. motarbeta illegal jakt på stora rovdjur.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om rovdjurspolitikens mål konstaterar utskottet att riksdagen har fastställt ett övergripande mål för rovdjurspolitiken och artspecifika mål för de fem stora rovdjuren. Målen tar hänsyn till olika aspekter som behöver vägas samman i en adaptiv rovdjursförvaltning. Inom ramen för målen och de bestämmelser som har beslutats är rovdjursförvaltningen regionaliserad. Utskottet anser liksom tidigare att rovdjurspolitiken ska ligga fast. Därmed avstyrks motionerna 2017/18:275 (C) yrkande 1, 2017/18:1680 (MP) yrkandena 1 och 3, 2017/18:2812 (M) och 2017/18:2813 (M).

När det gäller frågan om viltförvaltningsdelegationerna anser utskottet att ett av syftena med delegationerna är att decentralisera viltförvaltningen genom att ge lantbrukare och jägare mer inflytande i de regionala rovdjursförvaltningsplanerna. Regeringen har ändrat balansen i viltförvaltningsdelegationerna genom att tillsätta ledamöter från naturvårdsorganisationer och natur- och ekoturismföretag. Utskottet anser inte att det är tillräckligt utrett hur arbetet inom viltförvaltningsdelegationerna på bästa sätt säkerställer att beslut om viltförvaltning fattas nära de som berörs. Därför bör viltförvaltningsdelegationernas arbete utvärderas i syfte att säkerställa det regionala inflytandet i viltförvaltningen. Detta bör ges regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2017/18:3348 (M) yrkande 7,

2017/18:3717 (C, M, L, KD) yrkandena 13 och 14 och 2017/18:3855 (C) yrkande 75.

När det gäller frågan om viltförvaltningsdelegationernas beslutanderätt har utskottet tidigare tillkännagett för regeringen att det borde göras en översyn av huruvida det är möjligt att förtydliga viltförvaltningsdelegationernas mandat och beslutanderätt samt om möjligt förstärka delegationernas befogenheter som ett steg i arbetet med decentralisering och delegering av beslut. Utskottet ser inte nu skäl att återupprepa eller skärpa den uppmaningen. Mot bakgrund av det anförda bör motionerna 2017/18:3348 (M) yrkande 6 och 2017/18:3731 (C) yrkande 1 och 2 lämnas utan vidare åtgärd.

När det gäller frågan om att införa gemensamma miniminivåer för antalet rovdjursföryngringar för varje förvaltningsområde konstaterar utskottet att regeringen för närvarande bereder en skrivelse från Naturvårdsverket med den innebörd som efterfrågas i motionen. Utskottet finner inte skäl att föregripa beredningen och avstyrker därmed motion 2017/18:3731 (C) yrkande 4.

När det gäller frågan om arbetet för att förebygga rovdjursangrepp vill utskottet framhålla att kunskapscentret Viltskadecenter arbetar med att ta fram och utvärdera förebyggande åtgärder för skador orsakade av fredat vilt. Regeringen har också förbättrat möjligheten att ge ekonomiskt stöd till jordbrukare för att förebygga eller ersätta rovdjursskador. Utskottet är mot bakgrund av detta inte berett att tillmötesgå begäran i motion 2017/18:3348 (M) yrkande 5. Motionen avstyrks i berörd del.

När det gäller frågan om att all rättsprövning i samband med skydds- eller licensjakt efter rovdjur endast ska ske i domstol konstaterar utskottet att det inledande beslutet fattas av länsstyrelsen, eller Naturvårdsverket om delegering inte har skett, och att efterföljande prövning redan i dag endast sker i domstol. Utskottet är inte berett att föreslå att domstolarna ska fatta de inledande jaktbesluten och avstyrker därmed motion 2017/18:3425 (KD) yrkande 2. Utskottet är inte heller berett att föregripa den beredning som sker inom Regeringskansliet om förutsättningarna för att få dispens från regeln om magasinskapacitet vid björn jakt. Motionerna 2017/18:881 (SD, -) yrkande 12 och 2017/18:966 (C) avstyrks därför.

Utskottet ser allvarligt på den illegala jakt som sker efter rovdjur och förutsätter att berörda myndigheter arbetar kraftfullt för att bekämpa denna brottslighet. Motion 2017/18:1680 (MP) yrkande 2 kan därmed lämnas utan vidare åtgärd.

Handel med produkter av lejon

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om handel med produkter av lejon.

Motionerna

Frågan om oetisk jakt på lejon uppmärksammas i motion 2017/18:3007 av Sofia Arkelsten (M). Enligt motionären är s.k. canned hunt en stor industri som innebär att lejon föds upp under usla förhållanden, utan tillsyn och med stora brister i djurskyddet. Sverige borde därför verka för att lejon förs upp i Appendix I i Cites, alltså den bilaga där de mest skyddsvärda djuren listas (yrkande 2). Sverige borde även verka för att lejon såsom art ska klassas som vilda djur i Cites (yrkande 3). Import av jakttroféer till Sverige regleras genom EU:s gemensamma lagstiftning. Sverige borde därför driva på inom EU så att EU-lagstiftningen förbjuder handel med lejontröféer eller lejongdelar (yrkande 4).

Utöver det framförs att Sverige borde fatta beslut om ett nationellt förbud mot import och stopp för vidareförsäljning av jakttroféer från lejon (yrkandena 1 och 5). Sådana förbud skulle förhindra den oetiska aveln och hanteringen av lejon i fångenskap. I samband med det borde det införas en tillfällig amnesti för den som trots allt har lejonprodukter (yrkande 6).

Avslutningsvis efterfrågar motionären åtgärder mot vilseledande marknadsföring. Enligt yrkande 7 är anläggningar som låter volontärer och turister röra vid de vilda djuren en del av problemet. Turister lurats att tro att de stöttar projekt som räddar lejon när det är precis tvärtom. Därför bör vilseledande marknadsföring av volontärresor till anläggningar med lejon i fångenskap förbjudas. Även vilseledande marknadsföring av jaktresor med oetisk, burkad jakt bör förbjudas (yrkande 8).

Kompletterande uppgifter

Konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, vanligen benämnd Cites (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora), är en konvention som reglerar internationell handel med sådana djur och växter som riskerar att utrotas på grund av internationell handel. Reglerna ger olika starkt skydd för olika arter beroende på hur hotade arterna är och hur stort hot den internationella handeln innebär. Om en art är utrotningshotad kan all internationell handel med arten förbjudas. Även om arten inte hotas av utrotning för närvarande kan handeln med arten begränsas om det behövs för att förhindra att den blir utrotningshotad. Exempel på sådana begränsningar är krav på registrering av antalet exemplar av en art som förekommer i internationell handel.

De djur- och växtarter samt produkter av dessa arter som skyddas av Cites-konventionen förtecknas i tre olika bilagor, beroende på hur hotad arten är på grund av handeln.

- Appendix I listar arter som är utrotningshotade.
- Appendix II listar arter som riskerar att bli utrotningshotade om inte handeln kontrolleras.
- Appendix III listar arter som är utrotningshotade i ett visst land.

Eftersom Cites är en konvention som reglerar den internationella handeln med arter regleras inte djurskyddsfrågor, utöver viss hantering som sker i direkt samband med handeln.

I svar på frågorna 2016/17:739 och 2016/17:741 den 8 februari 2017 anförde miljöministern att den starkaste regleringen, dvs. förbud mot internationell handel, bara kan aktualiseras om konventionens kriterier för ett sådant förbud är uppfyllda. Det innebär bl.a. att det för den aktuella arten ska finnas en bekräftad koppling mellan den internationella handeln och populationens minskning. De stora hoten mot populationer av afrikanskt lejon är enligt ministern i första hand förlust av livsmiljöer, konflikter med människor på grund av tamdjur samt utarmning av bytesdjur till följd av tjuvjakt efter kött från vilda djur. Dessa förhållanden, som orsakar att vissa populationer minskar, faller inte inom ramen för konventionens regler. Vidare angav ministern att det inför konventionens partsmöte i september 2016 fanns ett förslag att införa ett handelsförbud för samtliga populationer av afrikanskt lejon. Vid partsmötet blev förslaget diskuterat i en arbetsgrupp. Utfallet av gruppens arbete blev att man beslutade om ett omformulerat förslag med ett flertal andra typer av åtgärder. Resultatet av dessa åtgärder ska hanteras vid nästa partsmöte som infaller under 2019.

Enligt uppgift från Jordbruksverket har EU genomfört Citeskonventionens regler genom ett antal förordningar: förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, kommissionens förordning (EG) nr 865/2006 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97 samt kommissionens genom-förandeförordning (EU) 2017/1915 om förbud mot införsel av exemplar av vissa arter av vilda djur och växter till unionen.

I förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem listas de hotade arterna i fyra bilagor. Bilagorna A–C överensstämmer i huvudsak med Citeskonventionens appendix I–III, medan bilaga D listar arter som importeras till EU i så stor omfattning att övervakning anses vara befogad. Det krävs export- och importtillstånd för att importera arter eller produkter av dessa arter om de återfinns i bilaga A och B. För en del hotade arter gäller totalt importförbud från vissa länder enligt förordning (EU) 2017/1915 om införsel förbud för vissa arter av vilda djur och växter.

Det afrikanska lejonet är listat i bilaga B. Utöver de ovannämnda tillståndskraven är det enligt bilagan förbjudet att från EU exportera vissa

lejonprodukter som härrör från vilda lejon. Om dessa lejonprodukter härrör från lejon uppfödda i fångenskap i Sydafrika tillåts en reglerad export. För närvarande har EU:s vetenskapliga kommitté också beslutat om förbud mot import av jakttroféer av lejon från Benin, Burkina Faso, Etiopien och Kamerun. Detta importförbud kan komma att utökas med ytterligare länder eftersom det pågår diskussioner om bevarandestatusen för flera lejonpopulationer i Afrika.

I sitt svar på fråga 2016/17:739 och 2016/17:741 den 8 februari 2017 framhöll miljöministern att Sverige arbetar för att Citeskonventionens regler ska följas av alla parter till konventionen. Motsvarande målsättning gäller även arbetet inom ramen för den gemensamma EU-lagstiftningen. All import av lejontroféer granskas med utgångspunkt i jaktens hållbarhet av Naturvårdsverket, som är Sveriges vetenskapliga myndighet inom Cites. Jordbruksverket granskar i sin egenskap av administrativ myndighet inom Cites att tillstånden är utfärdade av rätt myndighet och i övrigt följer gällande regelverk inom konventionen.

När det gäller frågan om nationella särregler noteras att EU-förordningarna gäller direkt som nationell lag i respektive EU-medlemsland. Enligt uppgift från Jordbruksverket skulle nationella särregler riskera att kringgås med hänsyn till att EU har en gemensam marknad.

När det gäller förbud mot vilseledande marknadsföring bör inledningsvis noteras att marknadsföringsfrågor ligger inom civilutskottets beredningsområde. I sitt svar på skriftlig fråga 2016/17:738 den 8 februari 2017 anförde finansmarknads- och konsumentministern att marknadsföringslagen (2008:486) har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare. Enligt marknadsföringslagen är bl.a. vilseledande reklam förbjuden. En näringsidkare får således inte använda sig av felaktiga påståenden rörande t.ex. en vara eller tjänsts art, kvalitet, ursprung och risker såsom inverkan på hälsa och miljö. Som vilseledande marknadsföring räknas även att utelämna väsentlig information om varan eller tjänsten.

Marknadsföringslagen är tillämplig när marknadsföringen huvudsakligen riktar sig till den svenska marknaden. Det är Konsumentombudsmannen (KO) som utövar tillsyn över lagen. KO har möjlighet att meddela förbud förenade med vitespåföljd mot näringsidkare som ägnar sig åt vilseledande marknadsföring. I vissa allvarigare fall av överträdelser av marknadsföringslagen kan KO väcka talan i domstol och yrka att en marknadsstörningsavgift döms ut. Om marknadsföringen av de aktuella resorna är vilseledande enligt ovan och huvudsakligen riktar sig till den svenska marknaden är marknadsföringslagen alltså tillämplig.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det som parterna till Citeskonventionen har kommit överens om är att vidta åtgärder mot rovdrift av vilda arter som sker till följd

av internationell handel. Konventionen kan därför inte utsträckas till att reglera annan oetisk behandling av djur, även om en reglering skulle vara angelägen. Vidare konstateras att handeln med utrotningshotade djur inom EU regleras genom EU-förordningar som gäller direkt som lag i Sverige. Med hänsyn till att EU har en gemensam marknad bedömer utskottet att de harmoniserade regler som gäller för handel med produkter av utrotningshotade djur är ändamålsenliga. Dessutom noterar utskottet att det afrikanska lejonets bevarandestatus kontinuerligt bevakas av berörda myndigheter. Avslutningsvis konstateras att det redan i dag finns möjlighet att förbjuda vilseledande marknadsföring. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion 2017/18:3007 (M) yrkandena 1–8 lämnas utan vidare åtgärd.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, MP, SD, C, L, KD) om bevarande av biologisk mångfald, rovdjurspolitik, säl- och skarvförvaltning och GMO som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som ingår i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet tidigare har behandlat under denna mandatperiod i betänkandena 2015/16:MJU11 Biologisk mångfald, 2016/17:MJU8 Biologisk mångfald, 2016/17:MJU22 Övergripande miljöfrågor och 2016/17:MJU23 En livsmedelsstrategi för Sverige.

Riksdagen avslag då samtliga motionsyrkanden i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser inte skäl till att nu göra en annan bedömning och avstyrker därför motionsyrkandena igen.

Reservationer

1. Biologisk mångfald och invasiva arter, punkt 1 (M, SD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M), Jesper Skalberg Karlsson (M) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 1 och avslår motionerna

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23 och

2017/18:3313 av Boriana Åberg (M).

Ställningstagande

Invasiva främmande arter kan åstadkomma stora skador. Dessa främmande arter har ofta inte några naturliga fiender i den svenska naturen, utan utgör ett hot mot vår inhemska flora och fauna. Åtgärder för att begränsa deras negativa inverkan på den biologiska mångfalden i Sverige behöver därför vidtas.

2. Biologisk mångfald och invasiva arter, punkt 1 (L)

av Lars Tysklind (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 23 och avslår motionerna

2017/18:3313 av Boriana Åberg (M) och

2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Allt fler arter hotas av utrotning. Jag anser att hotade växter och djur ska skyddas genom stark lagstiftning, information och biotopskydd. Jag vill främja Artdatabankens viktiga arbete, som även bör involvera allmänheten. För att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i form av olika naturtyper och arter behövs ökade restaureringsinsatser. Den mest värdefulla naturen måste skyddas, och i detta sammanhang spelar naturreservat och nationalparker en viktig roll. För att bevara den biologiska mångfalden behövs också satsningar för att bekämpa invasiva främmande arter.

3. Art- och habitatdirektivet, punkt 2 (SD, KD)

av Martin Kinnunen (SD), Cassandra Sundin (SD) och Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Art- och habitatdirektivet behöver uppdateras. I dag krävs enhällighet i ministerrådet för att flytta en art från listan över djur som anses kräva noggrant skydd. En sådan flytt har hittills aldrig gjorts. Vi anser att det behöver införas en smidigare rutin för att omklassa hotstatusen för olika arter i takt med att populationerna växer eller krymper.

Det bör också skrivas in i direktivet vilka processuella regler som ska gälla för prövning av beslut som kan beröras av direktivet. Det måste i praktiken vara möjligt att ordna skydds- och licensjakt utan orimligt långa överklagandetider.

Regeringen ska verka för en ändring av art- och habitatdirektivet i enlighet med det ovan anförda.

4. Utvärdering av viltförvaltningsdelegationerna, punkt 4 (S, MP, V)

av Matilda Ernkrans (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Jens Holm (V) och Marianne Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 7,

2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkandena 13 och 14,

2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) yrkande 2 och

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 75.

Ställningstagande

Sedan riksdagens beslut om en ny rovdjurspolitik i december 2013 har rovdjursförvaltningen regionaliserats i successivt ökad utsträckning. Det innebär att Naturvårdsverket har delegerat rätten att fatta beslut om skydds jakt och licensjakt efter rovdjur till berörda länsstyrelser, när förutsättningarna för det har varit uppfyllda. Vid varje länsstyrelse finns en viltförvaltningsdelegation som ska besluta om de övergripande riktlinjerna för viltförvaltningen och för licens- och skyddsjakten efter rovdjur inom länet.

Syftet med viltförvaltningsdelegationerna är att åstadkomma ett regionalt ansvar för och lokalt inflytande över viltförvaltningen. De är därför sammansatta av representanter för olika intressen. Utöver ordföranden, som är landshövdingen, består en viltförvaltningsdelegation av fem politiskt valda ledamöter och en ledamot som representerar Polismyndigheten. Övriga ledamöter representerar intressena jakt och viltvård, naturvård, friluftsliv, jordbruk, skogsnäringen, lokalt näringsliv och turism samt natur- och ekoturismföretagen. I län där det finns yrkesfiske, fåbodbruk eller rennäring ska även dessa intressen vara representerade.

Regeringen har utvärderat viltförvaltningsdelegationerna. En webbenkät har skickats till alla delegater i länens viltförvaltningsdelegationer, och skrivelser har skickats till alla länsstyrelser för att inhämta deras synpunkter. Därutöver har möten genomförts med de intresseorganisationer som ingår i delegationerna. Av intervjuer utförda av en forskare vid Luleå tekniska universitet har framgått att i den tidigare sammansättningen av delegationerna svarade 61 procent av ledamöterna att de identifierar sig som jägare. I befolkningen i allmänhet utgör samma grupp 3 procent. Regeringen har därför ändrat sammansättningen i viltförvaltningsdelegationerna så att miljö- och naturvårdsorganisationerna företräds av ytterligare en ledamot och de lokala

natur- och ekoturismföretagen av en ledamot. Syftet är bl.a. att stärka den lokala förankringen i viltförvaltningen. Det är de regionala organen inom naturvårdsorganisationerna och naturguide-företagen som kommer att få möjlighet att utse representanter utifrån tanken att man ska ha kunskap om det aktuella geografiska området. Ledamöterna och ersättarna ska vara folkbokförda i länet.

Vi vill understryka vikten av att viltförvaltningsdelegationernas sammansättning är balanserad. För att få en regionalt förankrad rovdjursförvaltning som speglar hela lokalsamhället måste alla relevanta intressen vara representerade. Vi kan inte tillåta att bevarandet av en art görs till en symbolfråga för konflikten mellan stad och land.

5. Viltförvaltningsdelegationernas beslutanderätt, punkt 5 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M) och Jesper Skalberg Karlsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M) yrkande 6 och avslår motion

2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör förändra viltförvaltningsdelegationernas mandat, beslutanderätt, befogenheter och sammansättning. Viltförvaltningsdelegationerna har beslutanderätt i övergripande frågor om viltförvaltningen. Dock är det inte tydligt definierat vad dessa övergripande frågor innebär. Viltförvaltningsdelegationerna måste kunna fatta beslut och inte bara fungera som rådgivande instans åt landshövdingen. De måste ha både befogenhet och förmåga att kunna fatta riktiga beslut om skydds- och licensjakt, i syfte att både värna viltstammarnas gynnsamma bevarandestatus och ta hänsyn till socioekonomiska aspekter.

6. Regional rovdjursförvaltning, punkt 6 (M, SD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M), Jesper Skalberg Karlsson (M) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motion

2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen bör ge länsstyrelserna i uppdrag att agera förebyggande för att minska antalet rovdjursangrepp. Om länsstyrelserna vidtar förebyggande åtgärder mot rovdjursangrepp kan sådana ytterligare stävjas i områden med växande rovdjursstammar.

7. Rättsliga frågor, punkt 7 (SD)

av Martin Kinnunen (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:881 av Adam Marttinen m.fl. (SD, -) yrkande 12 och avslår motionerna

2017/18:966 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C),

2017/18:1680 av Jan Lindholm (MP) yrkande 2 och

2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vid jakt på björn får halvautomatiska vapen användas endast om de kan laddas med maximalt två patroner i magasin och ett i patronläge. Flera dödsfall och andra incidenter har inträffat de senaste decennierna vid möte med björn. Vi vill att lagen ändras och att halvautomatiska vapen som kan laddas med

maximalt fem patroner i magasin och ett i patronläge får användas vid björnjakt.

8. Rättsliga frågor, punkt 7 (KD)

av Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 och avslår motionerna

2017/18:881 av Adam Marttinen m.fl. (SD, -) yrkande 12,

2017/18:966 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C) och

2017/18:1680 av Jan Lindholm (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen bör lägga fram ett förslag till instansordning för skydds- och licensjakt efter skyddade rovdjur, där eventuell rättsprövning endast sker i en domstol så att domstolsprocessen ska gå snabbare.

Regeringen gjorde våren 2016 förändringar i jaktförordningen i ett försök att skapa en snabbare instansordning, men även den nya ordningen innebär totalt fyra prövningsinstanser.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklad, punkt 9 (M)

Maria Malmer Stenergard (M), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M) och Jesper Skalberg Karlsson (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2.

I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti har framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuella kommittémotioner, men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklad, punkt 9 (SD)

Martin Kinnunen (SD) och Cassandra Sundin (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2.

I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti har framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuella kommittémotioner, men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklad, punkt 9 (C)

Kristina Yngwe (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2.

I fråga om våra förslag vidhåller jag de synpunkter som företrädare för mitt parti har framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuella kommittémotioner, men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklad, punkt 9 (L)

Lars Tysklind (L) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2.

I fråga om våra förslag vidhåller jag de synpunkter som företrädare för mitt parti har framfört i ett tidigare ställningstagande och i aktuell partimotion, men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

5. Motioner som bereds förenklad, punkt 9 (KD)

Lars-Axel Nordell (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2.

I fråga om våra förslag vidhåller jag de synpunkter som företrädare för mitt parti har framfört i ett tidigare ställningstagande och i aktuella kommittémotioner, men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:230 av Anders Åkesson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en allmän jakttid på skarv bör medges och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:267 av Staffan Danielsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda åtgärder för att mycket kraftigt minska rovdjurens dödande av renar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:275 av Per-Ingvar Johnsson och Staffan Danielsson (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska tillse att riksdagens beslut om mål för vargstammens omfattning på 170–270 vargar ska tillämpas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den ska ta tillbaka uppdraget till länsstyrelserna att planera för en fast vargstam i södra Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydds jakt på varg i områden med fårskötsel ska få ske redan efter ett angrepp på får och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:277 av Anders Åkesson och Per-Ingvar Johnsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en förvaltande allmän jakt på säl och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:282 av Jan Lindholm (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att fastlägga en policy om att markörgener som åstadkommer resistens mot antibiotika som används som läkemedel inte ska tillåtas i genmodifierade växter som kan komma ut på marknaden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:737 av Peter Jeppsson och Suzanne Svensson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jakt på gråsäl och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:757 av Peter Jeppsson och Agneta Gille (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kunskapsläget om skarvens beteende samt utbredning nära bebyggelse i syfte att de inte ska ta över hela vår skärgård, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:881 av Adam Marttinen m.fl. (SD, -):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta fler patroner vid björnjakt med halvautomatiskt vapen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:965 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över de ekonomiska villkoren för jägare och jaktledare i samband med skydds jakt på varg och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:966 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det vid björnjakt ska vara tillåtet att ha maximalt fem skott i jaktvapnets magasin och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1086 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsning av sälar i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1110 av Annicka Engblom (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en än mer aktiv förvaltningspolitik i fråga om säl och skarv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1161 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lätta upp reglerna för skydds jakt och utreda allmän jakt på säl och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1321 av John Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa allmän jakt på skarv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1680 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet med förvaltningen av varg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tjuvjakt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vargförvaltning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2164 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en hållbar framtid kräver växtförädling där genteknik och genredigering är två metoder bland andra, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2605 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad jakt på skarv och säl och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2607 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska den svenska skarvpopulationen genom ökad jakt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2612 av Lars Hjalmered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av skydds- och licensjakt på varg, lo och andra rovdjur och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2754 av Pål Jonson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över talerätten vid jaktfrågor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2812 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de statliga myndigheterna ska följa de mål som Sveriges riksdag har satt upp för antalet rovdjur i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2813 av Lars Beckman m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltning av varg i Dalarna och Gävleborg och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om biologisk mångfald inklusive Artdatabankens arbete liksom arbetet mot invasiva arter och tillkännager detta för regeringen.
- 33.1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bioteknik (GMO) ur ett klimatperspektiv kan spela en avgörande roll och att livsmedelsproduktionen ska styras av konsumenternas efterfrågan, inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Förslaget behandlas i den del som avser biologisk mångfald.

2017/18:3007 av Sofia Arkelsten (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör fatta ett eget beslut om förbud mot import av jakttroféer från lejon och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att lejon förs upp i Appendix I i Cites, alltså de mest skyddsvärda djuren, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att lejon som art ska klassas som vilda djur i Cites och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på inom EU för en uppdaterad lagstiftning som förbjuder handel med lejontroféer eller lejongdelar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör införa ett stopp för försäljning av lejontroféer och produkter med lejongdelar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i samband med detta bör införas en tillfällig amnesti för den som trots allt har lejonprodukter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vilseledande marknadsföring av volontärresor till anläggningar med lejon i fångenskap bör förbjudas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vilseledande marknadsföring av jaktresor med oetisk, burkad jakt bör förbjudas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3100 av Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jakt på skarv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3300 av Krister Örmfjäder (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om begränsning av antalet skarvar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3313 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vårda och bevara den biologiska mångfalden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3345 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av den nationella lagstiftning som hanterar genteknik och GMO i syfte att modernisera och göra den mer teknikneutral och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att GMO även fortsättningsvis ska regleras på EU-nivå och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3348 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över organisationers minsta storlek för att ha talerätt i frågor om skydds- och licensjakt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av reglerna avseende ersättning vid skyddsjakt utan att decentraliseringen av viltförvaltningen påverkas negativt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge länsstyrelserna i uppdrag att agera förebyggande för att minska antalet rovdjursangrepp och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör förändra viltförvaltningsdelegationernas mandat, beslutanderätt, befogenheter och sammansättning i enlighet med beskrivningen i motionen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera hur viltförvaltningsdelegationerna uppnår sitt syfte att säkerställa att viltförvaltning beslutas nära de som berörs och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad jakt på skarv och säl och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska förekomsten av invasiva främmande arter som hotar svenska arter och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i internationella sammanhang bör vara pådrivande för att bevara den biologiska mångfalden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3425 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en ändring av art- och habitatdirektivet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör lägga fram ett förslag till instansordning för skydds- och licensjakt, där eventuell rättsprövning endast sker i en domstol och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3475 av Per Åsling (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en toleransnivå på 10 procent och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3557 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jakt på skarv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en decentraliserad och regional viltförvaltning och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en utvärdering av viltförvaltningsdelegationernas arbete och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3731 av Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om viltförvaltningsdelegationerna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa möjligheterna för länsstyrelsen att fatta väl underbyggda beslut om licens- och skyddsjakt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att licensjakten på varg kan börja samtidigt som i Norge i oktober och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort länsvisa miniminivåer och i stället införa gemensamma miniminivåer för varje förvaltningsområde och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C):

75. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera viltförvaltningsdelegationernas arbete i syfte att säkerställa det regionala inflytandet och tillkännager detta för regeringen.
77. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda kostnaderna vid skydds jakt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3889 av Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltning av bestånden av skarv och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltning av bestånden av säl och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
9. Motioner som bereds förenklat		
2017/18:230	Anders Åkesson (C)	
2017/18:267	Staffan Danielsson (C)	
2017/18:275	Per-Ingvar Johnsson och Staffan Danielsson (båda C)	2 och 3
2017/18:277	Anders Åkesson och Per-Ingvar Johnsson (båda C)	
2017/18:282	Jan Lindholm (MP)	5
2017/18:737	Peter Jeppsson och Suzanne Svensson (båda S)	
2017/18:757	Peter Jeppsson och Agneta Gille (båda S)	
2017/18:965	Daniel Bäckström och Peter Helander (båda C)	
2017/18:1086	Krister Örnfjäder (S)	
2017/18:1110	Annicka Engblom (M)	
2017/18:1161	Roland Utbult (KD)	
2017/18:1321	John Widegren (M)	
2017/18:2164	Betty Malmberg (M)	1
2017/18:2605	Magnus Oscarsson m.fl. (KD)	6
2017/18:2607	Lars-Axel Nordell m.fl. (KD)	9
2017/18:2612	Lars Hjalmered (M)	
2017/18:2754	Pål Jonson (M)	
2017/18:2820	Jan Björklund m.fl. (L)	33.1
2017/18:3100	Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M)	
2017/18:3300	Krister Örnfjäder (S)	
2017/18:3345	Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M)	41 och 42
2017/18:3348	Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M)	3, 4 och 16
2017/18:3354	Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M)	6
2017/18:3475	Per Åsling (C)	3
2017/18:3557	Magnus Persson (SD)	
2017/18:3731	Daniel Bäckström och Peter Helander(båda C)	3
2017/18:3855	Eskil Erlandsson m.fl. (C)	77
2017/18:3889	Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD)	3 och 4